

# ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

zpracovaný podle Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání

*Pro waldorfské třídy*  
v Základní škole, Praha 3,  
Cimburkova 18/600

## Část I – Obecné informace

1. verze dokumentu

platí od 1. 9. 2024

|                                                                              |           |
|------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| <b>1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE .....</b>                                          | <b>3</b>  |
| <b>2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY .....</b>                                        | <b>4</b>  |
| VÝVOJ ŠKOLY .....                                                            | 4         |
| CHARAKTERISTIKA ŠKOLY .....                                                  | 4         |
| KOLEGIUM UČITELŮ.....                                                        | 4         |
| STÁLÉ PROJEKTY.....                                                          | 4         |
| SPOLUPRÁCE S RODIČI .....                                                    | 4         |
| <b>3. CHARAKTERISTIKA ŠVP PRO WALDORFSKÉ TŘÍDY.....</b>                      | <b>5</b>  |
| CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVÁNÍ.....                                              | 5         |
| <i>Waldorfská pedagogika</i> .....                                           | 5         |
| <i>Standardní pedagogická opatření a podpora žáků</i> .....                  | 6         |
| TŘÍDNÍ UČITEL .....                                                          | 6         |
| VĚKOVÉ CHARAKTERISTIKY ŽÁKA .....                                            | 6         |
| ROZČLENĚNÍ VYUČOVÁNÍ .....                                                   | 7         |
| <i>Hlavní vyučování</i> .....                                                | 7         |
| <i>Cizí jazyky</i> .....                                                     | 8         |
| <i>Umělecké a pohybové předměty</i> .....                                    | 8         |
| HODNOCENÍ VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ .....                                     | 8         |
| <i>Způsoby hodnocení</i> .....                                               | 8         |
| <i>Kritéria souhrnného hodnocení</i> .....                                   | 9         |
| <i>Kritéria hodnocení výsledků žáka v předmětech</i> .....                   | 9         |
| <i>Sebehodnocení</i> .....                                                   | 10        |
| <b>4. VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE.....</b>                               | <b>10</b> |
| KOMPETENCE K UČENÍ.....                                                      | 10        |
| KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMU.....                                            | 10        |
| KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ .....                                               | 11        |
| KOMPETENCE PRACOVNÍ .....                                                    | 11        |
| KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ .....                                       | 11        |
| KOMPETENCE OBČANSKÉ .....                                                    | 11        |
| KOMPETENCE DIGITÁLNÍ .....                                                   | 12        |
| <b>5. ZABEZPEČENÍ VÝUKY ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI .....</b> | <b>12</b> |
| TVORBA IVP .....                                                             | 12        |
| ŠKOLNÍ PORADENSKÉ PRACOVÍŠTĚ.....                                            | 13        |
| <b>6. ZABEZPEČENÍ VÝUKY ŽÁKŮ MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH.....</b>                     | <b>13</b> |
| <b>7. TABULKA TÝDENNÍ HODINOVÉ DOTACE PRO PRVNÍ STUPEŇ.....</b>              | <b>14</b> |
| POZNÁMKY K UČEBNÍMU PLÁNU PRO PRVNÍ STUPEŇ.....                              | 15        |
| <b>8. TABULKA TÝDENNÍ HODINOVÉ DOTACE PRO DRUHÝ STUPEŇ.....</b>              | <b>16</b> |

## 1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

### Název ŠVP

**Školní vzdělávací program pro waldorfské třídy v Základní škole, Praha 3, Cimburkova 18/600**

Školní vzdělávací program je zpracovaný podle Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání

### Škola

Název: **Základní škola, Praha 3, Cimburkova 18/600**

Adresa: Cimburkova 18, Praha 3, 130 00

IČO: 63831325

IZO: 102073309

RED-IZO: 600036146

Ředitel školy: Martin Šnajdr

Koordinátor ŠVP: Irena Horáková

Kontakty:

tel: +420 222 782 169

e-mail: [snajdr.martin@cimburacka.cz](mailto:snajdr.martin@cimburacka.cz)

www: [www.cimburacka.cz](http://www.cimburacka.cz), [www.waldorf-zizkov.cz](http://www.waldorf-zizkov.cz)

datová schránka: g7h438p

### Zřizovatel

Název: **Městská část Praha 3**

Adresa: Havlíčkovo nám. 9, Praha 3, 130 00

Kontakt: odbor školství +420 222 116 357

### Platnost dokumentu

1. verze dokumentu platná od 1. 9. 2024

### Části dokumentu

Část I – Obecné informace

Část II – Předmětová část

## **2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY**

### **VÝVOJ ŠKOLY**

Z usnesení Zastupitelstva městské části Praha 3 č. 118 ze dne 12. 12. 2023 vznikají v Základní škole, Praha 3, Cimburkova 18/600 od školního roku 2024/2025 postupně waldorfské třídy. Škola otevírá od září 2024 jednu třídu 1. ročníku s waldorfskou pedagogikou, a to při zachování současného vzdělávacího programu pro stávající žáky školy, kteří dokončují vzdělávání v původním režimu. Po dobu přeměny se otevírají první ročníky pouze s waldorfskou pedagogikou, až se ze ZŠ Cimburkova stane ve školním roce 2032/2033 škola jen s waldorfským systémem vzdělávání.

Waldorfské třídy jsou spádové pro děti s bydlištěm v Praze 3 a poskytují navazující waldorfské vzdělávání pro děti z Waldorfské mateřské školy Hartigova 240 a/2497, Praha 3. Absolventi budou moci pokračovat ve vzdělávání na waldorfském lyceu nebo kterémkoliv střední škole či odborném učilišti.

### **CHARAKTERISTIKA ŠKOLY**

Základní škola, Praha 3, Cimburkova 18/600 je škola úplná, poskytuje vzdělávání od 1. do 9. ročníku. Kapacita školy je 258 žáků. Škola zřizuje třídy pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami podle §16 zák. 561/2004 Sb. K dispozici je školní družina a náhradní stravování v Základní škole a mateřské škole Jaroslava Seiferta.

Škola je v městské školní budově postavené na počátku 20. století, která byla po dobu své existence využívána k provozu školy. Budova školy se nachází v širším centru nedaleko parku Vítkov, nemá bezbariérový přístup. Budova má vlastní ohraničený dvorek ve vnitrobloku, kmenové učebny, menší učebny pro speciální a dělené třídy, odborné učebny pro pracovní činnosti a výtvarnou výchovu, počítačovou učebnu, tělocvičnu, knihovnu, odborné kabinety, administrativní zázemí a prostory družiny.

### **KOLEGIUM UČITELŮ**

Výuku ve waldorfských třídách zajišťují pedagogové s příslušnou aprobačí. V souladu s principy waldorfské pedagogiky mají učitelé zajištěn svobodný prostor pro tvůrčí zpracování učební látky při respektování cílů a principů vzdělávacího programu. Součástí práce waldorfského učitele je celoživotní vzdělávání a profesní i osobnostní rozvoj.

Pro samosprávné řízení a vnitřní atmosféru waldorfských tříd jsou důležité pedagogické konference, které se konají každý týden. Účastní se jich pedagogický sbor, ředitel a zvaní hosté. Úkolem kolegií je vzájemná porada učitelů o otázkách výchovy a vzdělávání, učitelé se zabývají vlastní pedagogickou činností, komunikací a spoluprací s rodiči a problémy jednotlivých žáků. Konference jsou také místem dalšího vzdělávání učitelů waldorfských tříd, společné umělecké práce a duchovní podpory a sdílení.

### **STÁLÉ PROJEKTY**

Stálé projekty vycházejí z konceptu waldorfské pedagogiky. Stálé třídní projekty jsou následující: třetí třída v rámci epochy Ze zrna chléb připraví a oseje pole obilím, ve čtvrté třídě úrodu sklídí, namele obilí a upeče chléb. Pátý ročník se zabývá obdobím Řecka, žáci se účastní řeckých olympijských her pořádaných waldorfskými školami.

Společné projekty waldorfských tříd jsou vázány na jednotlivá školní období (Michaelská slavnost, Martinská slavnost, adventní spirála, masopust, jarmark, závěrečná slavnost aj.) Další konkrétní témata jsou volena podle učiva a věku žáků či aktuálního dění ve společnosti.

### **SPOLUPRÁCE S RODIČI**

Pro zdravý vývoj osobnosti dítěte je důležité, aby výchovný přístup rodičů a školy byl v souladu. Nabídkou seminářů, přednášek a besed realizovaných ve škole umožňuje škola rodičům vhled do

principů waldorfské pedagogiky. Aspekty waldorfské pedagogiky se zabývá třídní učitel na pravidelných rodičovských schůzkách a při individuálních konzultacích.

Je zásadní, aby se učitelé orientovali ve speciální situaci každého dítěte a co nejlépe znali i jeho domácí zázemí. To platí zejména o třídních učitelích, kteří v případě potřeby informují ostatní pedagogy.

Informace o vzdělávání dětí jsou předávány na třídních schůzkách, při individuálních konzultacích, v žákovských knížkách, případně též jinak.

Zákonní zástupci jsou nápomocni při řešení výchovných a vzdělávacích úkolů školy a při vytváření a péči o materiální zázemí. Potřebný je též podíl rodičů na přípravě akcí, výletů, škol v přírodě, slavností, jarmarků. Rodiče pomáhají např. při výuce rukodělných činností.

Rodiče mají příležitost účastnit se veřejných i neveřejných vystoupení žáků na slavnostech, závěrečné akademii či přehlídky uměleckých prací žáků.

Pro potřeby spolupráce rodičů a školy slouží spolek ŽižkoW, z. s., jehož cílem je materiální, finanční a organizační podpora školy v jejích výchovných a vzdělávacích cílech.

### **3. CHARAKTERISTIKA ŠVP PRO WALDORFSKÉ TŘÍDY**

#### **CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVÁNÍ**

##### ***Waldorfská pedagogika***

Waldorfské třídy se svou koncepcí řídí obecnými principy waldorfské pedagogiky. Myšlenky filozofa a pedagoga Rudolfa Steinera tvůrčím způsobem rozvíjejí vzhledem k místním, časovým a kulturním podmínkám, v nichž jsou provozovány.

Waldorfská pedagogika je založena na zákonitostech vývojových fází dítěte a mladého člověka, proměn a rozvoje jeho vztahu ke světu a jeho schopnosti učit se. Vzdělávací program, metody a obsahy výuky jsou přizpůsobeny tomuto vývoji a sestaveny dle postupně se rozvíjejících schopností a potřeb dítěte. Rozvrh hodin i výběr témat v jednotlivých vyučovacích předmětech se snaží přihlížet k rytmickému průběhu školního roku, týdne, dne a odpovídat přirozeně odůvodněnému střídání klidu, ochoty vnímat a potřeby pohybu a tím podporuje zdraví dětí.

Naším hlavním cílem není osvojování poznatků a znalost faktů, ale rozpoznání možností, vloh a nadání každého dítěte a tím mu pomáhat v poznávání světa a sebe sama tak, aby se vzděláváním a výchovou stávalo svobodným člověkem, samostatným a zodpovědným za sebe a svět. Největší důraz klademe na to, aby děti v průběhu svého školního působení, ale i po něm, měly touhu po dalším vzdělávání. Výkony žáků pak nejsou motivovány známkovým hodnocením, ale prožitkovým charakterem výuky, který vzbuzuje živý zájem o probíranou látku.

Schopnosti, nadání i podmínky ke vzdělávání každého dítěte jsou odlišné. Rozmanitost nabídky předmětů umožňuje každému dítěti najít pro sebe v učebním programu něco, v čem bude mít šanci vyniknout – stírají se tak rozdíly mezi méně a více nadanými nebo zručnými. Obsah vzdělávání, osvojování poznatků, znalost faktů a s nimi spojených dílčích dovedností a návyků nejsou chápány jako cíl vzdělávání. Vzdělávací program nenadřazuje žádný předmět či skupinu předmětů nad druhé, všechny předměty jsou určeny pro všechny žáky základního vzdělávání. Dívky i chlapci se učí práci se dřevem a kovem, pletou, háčkují, šijí, vaří atd. Smyslem je dát všem dětem široký základ. Každý z předmětů rozvíjí dílčí aspekty široké palety lidských kvalit. Ve vyučování je snaha stavět mosty mezi jednotlivými obory a předměty, představovat dětem svět ve vzájemných vztazích a ve vztahu k člověku.

Oproti běžným školám se žáci učí od první třídy dva cizí jazyky, hrát na flétnu, podporujeme umělecké a řemeslné činnosti. Ve všech ročnících jsou hodiny výtvarné výchovy, kde se žáci učí různé techniky malby a kresby úměrně věku a pracovní vyučování, které akcentuje radost z vlastní tvorby a vůli k dokončení drobných ozdobných předmětů i větších praktických děl (šála, prostírání, miska, aj.) V eurytmii se žáci učí uměleckému pohybu a vnímání prostoru, tvořivá dramatika, která vede k rozvoji

obrazného vyjádření a prohloubení vyjadřování citu, bývá součástí českého jazyka nebo ve vyšších třídách samostatně. Hudební výchova učí vnímání rytmu, melodie a především přináší radost ze společného prožívání hudby. V tělesné výchově žáci rozvíjejí obratnost, sílu, odolnost a hlavně spolupráci při hře bez soutěžení.

Přírodovědné předměty, jako je fyzika nebo chemie na druhém stupni, vyučujeme zejména fenomenologickým způsobem, kdy žákům předkládáme zkoumaný jev nebo problém a učíme se ho pozorovat. Žáci jsou vedeni k tomu, aby se samostatně nebo s pomocí pedagoga snažili k novým poznatkům dospět vlastními uvažováními, měřeními či výpočtem. Tato metoda představuje návrat k původnímu autentickému poznávání světa člověkem a podněcuje aktivitu a samostatné myšlení žáků.

Základem života waldorfských tříd je společenství žáků, učitelů a rodičů, a proto je nutné neustále udržovat a rozvíjet vzájemný kontakt a spolupráci s rodinami žáků.

### **Standardní pedagogická opatření a podpora žáků**

#### **Organizace výuky**

Učitel při přípravě na vyučování pracuje i se zasedacím pořádkem tak, aby například při skupinové práci zároveň kultivoval sociální vazby ve třídě, využil zdatné děti při pomoci dětem s potížemi atp. Tím např. podporuje týmovou práci včetně aktivního a efektivního zapojení žáka, který potřebuje podporu. Žáci vzájemně spolupracují při řešení úkolů (kooperativní učení).

#### **Práce s třídním kolektivem**

Klima školní třídy je důležitým faktorem školní práce. Učitel cíleně pracuje s dynamikou sociální skupiny a vnitřními vztahy. Předpokládá se učitelův vhled do problematiky vztahů a jejich propojení v rámci třídního kolektivu. V případech, kdy není zcela jasné, jak se vztahy rozvíjejí a jaké je jejich směřování, přizve ke spolupráci školního metodika primární prevence.

### **TŘÍDNÍ UČITEL**

Waldorfská pedagogika staví na autoritě třídního učitele. Třídní učitel má nelehký úkol poskytnout své třídě od počátku laskavé a pevné vedení, které bude respektovat jak celkový vývojový stupeň třídy, tak potřeby jednotlivých žáků a umožní každému činit pokroky na jeho cestě a zažívat námahu i radost z úspěchu. K tomu si musí učitel učinit jasnou představu o vývojových, osobnostních i specifických potřebách jednotlivých dětí v konkrétních podmínkách třídy. Proto je důležité, aby učitel mohl svou třídu provázet co nejdelší dobu.

Je možné a dokonce žádoucí, aby učitel učil ve své třídě všechny předměty hlavního vyučování co nejdéle. Je průvodcem dětí, jejich rádcem a uvádí je do různých oborů poznání, které jim zprostředkovává umělecky tak, aby v nich probouzel zájem a nadšení. Staví tak před děti obraz člověka, který je schopen se vypořádat s nejrůznějšími výzvami. Ve vyšších ročnících je třídní učitel doplňován odbornými učiteli.

### **VĚKOVÉ CHARAKTERISTIKY ŽÁKA**

Aby vyučování dítě oslovilo, musí se učitel zaměřit nejen na různé složky osobnosti, ale také respektovat vývojové stadium, ve kterém se dítě nachází. Waldorfská pedagogika rozlišuje tři období ve vývoji člověka od narození do první dospělosti (do 19–21 let). Doba devítiletého vzdělání na základní škole je zhruba dobou druhého životního období, tedy od 6–7 let věku do puberty.

Vnitřní aktivita dítěte se v tomto období rozvíjí ve vytváření myšlenkových obrazů a představ. Vůči svému okolí se dítě nejvíce otevírá slovu, řeči. Dětem je třeba hodně vyprávět (pohádky, bajky, legendy, pověsti atd.) a také učební látku proměnit ve vyprávění.

Pro zdravý vývoj dítěte tohoto období má velký význam rytmus: časový rytmus školního dne, týdne, rytmus slavností, rytmické pohybové aktivity využívané při učení, rytmus v hudbě, zpěvu, řeči (recitaci), v tělovýchově.

Pro zdravý duševní i tělesný vývoj dítěte je škodlivé předčasně zavádět do učení abstraktní myšlení. Je

to rozhodující životní období pro rozvoj paměti.

Uvnitř období devítileté školní docházky lze rozeznávat tři vývojové fáze:

### První tři školní roky

Dítě ještě není zralé, aby přijímalo abstraktní představy a aby si je osvojovalo v namáhavých školních hodinách. V první třídě dítě přijímá nové podněty ještě především napodobováním. Hlavní metodou vyučování je rozvíjení fantazie, osvojování si poznatků prostřednictvím myšlenkových obrazů obsažených ve vyprávění. Vyprávění nesmí být abstraktní, ale plné fantazie, živé a s dějem.

### Dítě po devátém roce

Devátý rok je rokem veliké změny v citovém postoji. Dítě přestává prožívat samo sebe jako nedílnou součást světa, poprvé prožívá samo sebe vzhledem k vnějšímu světu. Pociťuje osamocení, strachy, stává se kritickým. Autorita, kterou dosud následovalo, je vystavena pochybnosti. Vytváří se nový postoj k autoritě. Dítě by mělo poznat a prožít, že uctívaný dospělý sám uznává vyšší autoritu. Mohou to být postavy, které vynikají nad obyčejnými lidmi – hrdinové z mytologie, historie, osobnosti z dějin vědy, umění, náboženství. Dítě by nyní mělo získat ne dosud vědecký, ale spíše umělecky prožitý vztah k přírodě, obraz o postavení člověka v celku přírody.

### Dítě po dvanáctém roce

Prepuberta je začátkem úplného oddělení vlastní osoby od vnějšího světa. Vnitřní aktivita je zaměřena k jeho dobývání. Vztah ke světu se stává agresivním. Ve výuce jsou předkládána témata tak, že žákům umožňují projevit vlastní názor, svůj postoj, úsudek. Jsou vedeni k týmové i samostatné práci. Po dvanáctém roce pracuje učitel vědomě na posilování vůle, zejména v předmětech výchovného charakteru.

## **ROZČLENĚNÍ VYUČOVÁNÍ**

Vyučování ve waldorfských třídách je na obou stupních rozčleněno do tří základních skupin:

1. hlavní vyučování neboli epochové vyučování; v něm probíhají český jazyk, matematika, kreslení forem, člověk a jeho svět, na druhém stupni dějepis, zeměpis a přírodovědné předměty – fyzika, chemie, přírodopis
2. cizí jazyky – anglický a německý jazyk
3. umělecké a pohybové předměty – hudební výchova, výtvarná výchova, pracovní výchova, eurytmie a tělesná výchova

### **Hlavní vyučování**

Specifikou waldorfské školy je epochové vyučování, které se uskutečňuje každodenně v prvních 120 minutách. V této části výuky, souhrnně nazvané **hlavní vyučování**, jsou vyučovány vzdělávací oblasti nebo přímo vzdělávací obory český jazyk, matematika a její aplikace, člověk a jeho svět, člověk a společnost, člověk a příroda, informační a komunikační technologie, případně některé výstupy oborů výchova ke zdraví. Zejména v nižších ročnících je v rámci hlavního vyučování vyučováno i kreslení forem. Kreslení forem dětem pomáhá uchopit prostor, orientovat se v něm, rozvíjí grafomotorické dovednosti a tvořivé síly žáků a má využití například i v prevenci sociálně patologických jevů.

Po určitý časový úsek, obvykle 4 týdny, probíhá tzv. **epocha**, ve které převažuje jeden ze vzdělávacích oborů. Tento úsek má dané téma, uvedené v tematickém plánu pro daný ročník, který je navázaný na předmětovou část ŠVP. Tam, kde je to vhodné, může v rámci jedné epochy plnit výstupy více oborů, například na prvním stupni může v epoše docházet k prolínání výstupů z oborů český jazyk a člověk a jeho svět tak, aby výuka dětem dávala souhrnný pohled na danou problematiku. Ve vyšších ročnících může dojít například k prolínání výstupů matematiky a fyziky, zeměpisu a dějepisu, zeměpisu a přírodopisu, fyziky a informatiky a podobně. Výuka v epochách umožňuje probrat větší uzavřené celky a do hloubky se ponořit do probírané látky. Žáci tak mají možnost lépe chápat souvislosti a odnést si z epochy silný a ucelený prožitek. Poznátky pak lépe ukládají do dlouhodobé paměti.

Kromě epochového vyučování jsou přidávány do všech ročníků v rámci hlavního vyučování hodiny o délce 45 minut, které slouží především k procvičení a upevnění učiva probíraného v epochách, případně některé učivo hlavního vyučování může být v daném ročníku vyučováno částečně nebo zcela neepochově, například informatika.

Denní epochový blok přitom není jednotvárný. Začíná většinou uměleckou nebo rytmickou částí, která má děti probudit a zaktivizovat. Dále se v něm střídají činnosti k procvičování učiva, výklad, řešení problémů, objevování, zápis do sešitů a končí zpravidla vyprávěním učitele, které podává žákům obrazy přiměřené jejich věku a tématům ve výuce.

Děti si vedou epochové sešity, do nichž podrobně zaznamenávají probírané učivo a které bývají často bohatě ilustrovány. Epochové sešity slouží v následujících letech jako učebnice a na jejich tvorbu je kladen velký důraz.

Rozčlenění učiva hlavního vyučování do epoch a procvičovacích hodin a plnění výstupů z nich navrhuje třídní učitelé před začátkem školního roku do tematického plánu. Náplň epoch a jejich pořadí připravují třídní učitelé také s ohledem na specifika dané třídy, svůj osobní vztah k látce, vhodnost pro určité období atd. Spolupracují přitom navzájem a s učiteli vyšších tříd. Tematické plány na daný rok a jejich změny schvaluje kolegium a ředitel školy. V odůvodněných případech se tematické plány mohou odchýlit od časových dotací a výstupů, plánovaných pro daný ročník, je-li to v zájmu výuky a neohrozí-li to splnění časových dotací a výstupů za celý stupeň. Záznamy o plnění tematických plánů se ukládají pro každou třídu až do devátého ročníku.

### ***Cizí jazyky***

Předmět cizí jazyky realizuje vzdělávací obor dvou cizích jazyků: hlavního a dalšího cizího jazyka. V případě našich waldorfských tříd se jedná o angličtinu a němčinu, oba jazyky se vyučují od první třídy. Předmět cizí jazyk je vyučován mimo epochu v běžné vyučovací hodině v hodinové dotaci určené pro každý předmět a ročník v ŠVP. Většinou ho učí odborní učitelé nebo třídní učitel.

### ***Umělecké a pohybové předměty***

Tyto předměty, vyjmenované výše, jsou realizovány převážně běžnými 45minutovými vyučovacími hodinami. Rozčlenění těchto hodin je dáno tematickým plánem daného ročníku, jejich rozvržení v rámci týdenního vyučování je podle rozvrhu.

## **HODNOCENÍ VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ**

Podklady pro hodnocení žáka získává učitel soustavným sledováním výkonů žáka v průběhu vyučování, jeho připravenosti na vyučování, různými druhy prověřování jeho vědomostí, dovedností, návyků a různými druhy zkoušek (písemné, ústní, grafické, praktické, apod.).

Pedagog využívá formativní hodnocení. Nesrovnává žáky mezi sebou, ale zaměřuje se na dosahování výukových cílů každého z nich. Formativní hodnocení je nástroj pedagogické komunikace, postihuje nejen znalostní úroveň, ale také informace o průběhu učení, jeho aktuálním stavu a kvalitě. Tento způsob hodnocení nabízí žákovi i učiteli postupy, jak výkon zlepšit v průběhu samotného učení.

### ***Způsoby hodnocení***

Vzhledem k základním cílům a principům waldorfské pedagogiky se jako jediný vhodný prostředek pro hodnocení žáků jeví slovní hodnocení. Slovní hodnocení vystihuje individualitu žáka, ukazuje mu jeho vlastní jedinečnou cestu k dalšímu rozvoji a posiluje jeho sociální citění i schopnosti.

Slovní hodnocení průběhu a výsledků výchovně vzdělávacího procesu musí být:

- jednoznačné, srozumitelné, věcné, všestranné
- srovnatelné se stanovenými kritérii
- pedagogicky zdůvodnitelné a doložitelné
- obsahující naznačení dalšího rozvoje a doporučení postupu při odstraňování nedostatků



Slovní hodnocení obsahuje:

- vymezení obsahu – kritéria
- popis stanovené míry dosažení jednotlivých kritérií (co dítě zvládlo), popis kontextu (uvedení souvislostí ovlivňujících žákovy projevy), vysvětlení důvodu hodnocení
- prognózu
- návod či doporučený postup při odstraňování nedostatků

### **Kritéria souhrnného hodnocení**

Souhrnné hodnocení se zaměřuje na vývoj vzdělávání žáka, hodnocení jeho chování, píle a přístupu ke vzdělávání v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon, a naznačení dalšího vývoje žáka. Obsahuje také zdůvodnění hodnocení a doporučení, jak předcházet případným neúspěchům žáka a jak je překonávat. Při souhrnném hodnocení jsou sledována především tato kritéria:

#### **sociální chování žáka**

vztah ke spolužákům i dospělým, úroveň sociálních vztahů a kontaktů, dodržování zásad slušného a společenského chování, dodržování pravidel a pokynů, způsob řešení konfliktů, schopnost vyjádřit vlastní názor, schopnost učinit rozhodnutí a motivovat ostatní, ochota komunikovat, schopnost sebehodnocení a poučení se z chyb a nedostatků

#### **vztah k práci a vzdělání**

samostatnost a aktivita, dodržování pracovních pokynů, používání pomůcek a péče o ně, pečlivost, vytrvalost a důslednost, zodpovědnost, úroveň práce s informacemi, úroveň domácí přípravy, míra zájmu o vzdělávání.

### **Kritéria hodnocení výsledků žáka v předmětech**

*-ve vyučovacích předmětech s převahou teoretického zaměření – myšlenkově poznávací oblast*  
(společenskovědní a přírodovědné předměty, matematika, cizí jazyk, informatika, český jazyk)

- kvalita a rozsah získaných kompetencí
- ucelenost, přesnost a trvalost získaných poznatků
- schopnost aplikace osvojených poznatků a dovedností při řešení problémových úloh a situací
- odborná a jazyková správnost ústního a písemného projevu
- aktivita, pílě, vztah k výuce a zájem o předmět
- kvalita a samostatnost domácí přípravy
- přihlédnutí k individuálním možnostem žáka

*-ve vyučovacích předmětech s převahou uměleckého a výchovného zaměření – citově prožitková oblast*  
(výtvarná výchova, hudební výchova, eurytmie, dramatická výchova)

- kvalita projevu s přihlédnutím k osobním předpokladům
- stupeň tvořivosti a samostatnosti
- osvojení potřebných vědomostí, dovedností a činností a jejich tvořivé aplikace
- vztah žáka k činnostem a zájem o ně, aktivita a vůle,
- úroveň estetického vnímání, přístup k uměleckému dílu

*-ve vyučovacích předmětech s převahou praktického zaměření – činnostně volní oblast*  
(pracovní vyučování, tělesná výchova, Bothmerova gymnastika)

- kvalita a rozsah získaných kompetencí, vztah k práci
- osvojení praktických dovedností, návyků, ovládání pracovních postupů a způsobů
- využití teoretických znalostí při praktických činnostech, kvalita výsledků praktické činnosti
- organizace vlastní práce a dodržování pokynů, pořádku a bezpečnosti na pracovišti
- aktivita, samostatnost, tvořivost, originalita
- péče o životní prostředí
- v tělesné výchově s přihlédnutím ke zdravotnímu stavu žáka jeho tělesná zdatnost, výkonnost a péče o zdraví a bezpečnost

### **Sebehodnocení**

Na prvním stupni waldorfské školy je učitel pro žáka většinou přirozenou autoritou, jejíž názor s důvěrou přijímá a ztotožňuje se s ním. Teprve ve věku, kdy autorita učitele ztrácí na síle a dítě si začíná tvořit vlastní názor, je možné začít doplňovat učitelovo slovní hodnocení řízeným autonomním hodnocením. Důležité je stanovit kritéria a navodit pozitivní motivaci. Cílem sebehodnocení je postupné přebírání zodpovědnosti za vlastní učení a práci, schopnost stanovit si osobní cíle, práce s chybou a řízení vlastní učební činnosti.

*Sebehodnocení žáků je prováděno:*

- rozhovorem mezi učitelem a žáky
- pozorováním ve skupině (pozorovatelé sledují určitá kritéria a míru jejich plnění),
- formou zápisů, deníků, záznamu myšlenek a nápadů, apod.

## **4. VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE**

Společné postupy, které vedou k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků jsou uplatňovány všemi pedagogy při výuce i mimo ni. Klíčové kompetence mají žákům pomáhat při získávání základu všeobecného vzdělávání. Úroveň klíčových kompetencí získaných na základní škole není konečná, ale tvoří základ pro další celoživotní učení a orientaci v každodenním praktickém životě.

### **KOMPETENCE K UČENÍ**

**umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení**

Výchovné strategie:

- Pracujeme na konceptu jednotné, vnitřně diferencované školy. Využíváme vnitřní (pružné) diferenciaci, výuku individualizujeme. Maximalizujeme tak možnost všech žáků prožít námahu i úspěch.
- Při přípravě i průběhu vyučovací jednotky respektujeme psychohygienické zásady – střídáme aktivizující činnosti a relaxační činnosti s činnostmi, které vyžadují soustředění. Udržíme tak koncentraci pozornosti a práce schopnost ve výuce.
- Cíleně zařazujeme metody aktivního učení, jako je diskuse, debata, didaktická hra, brainstorming apod.
- Respektujeme individuální možnosti a schopnosti žáků, hledáme cesty k co nejefektivnějšímu učení. Zadávaní práce se diferencuje dle schopností a výkonu konkrétního žáka. Žáci tak mohou zažít úspěch, který je motivuje k dalšímu učení.
- Žáci pracují svým osobním tempem.
- Neustále si ověřujeme správné porozumění, pochopení učiva nebo zadání. V případě potřeby dovysvětlujeme, pomůžeme při začátku práce.
- Nenecháme žáky úkol předčasně vzdát, vedeme žáky k dokončování započaté činnosti.
- Jdeme příkladem – neustále si dalším vzděláváním rozšiřujeme „svůj“ pedagogický obzor.

### **KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMU**

**podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů**

Výchovné strategie:

- Výuka je vedena tak, aby žáci hledali různá řešení problému a svoje řešení si dokázali obhájit.
- Při výuce motivujeme žáky v co největší míře problémovými úlohami z praktického života.
- Podporujeme samostatnost, tvořivost, divergentní myšlení, logické myšlení.
- Při výuce i mimo vyučování vytváříme pro žáky příležitosti k vzájemné spolupráci a týmovému řešení úkolů.

- Pracujeme na vědomém posilování vůle žáků, vedeme k překonávání překážek.

## **KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ**

**vést žáky k všestranné a účinné komunikaci**

Výchovné strategie:

- Vedeme žáky ke vhodné komunikaci se spolužáky, s učiteli a dospělými ve škole i mimo školu, k posouzení adekvátnosti svého projevu.
- Umožňujeme, aby si žáci vzájemně sdělovali své pocity a názory.
- Netolerujeme agresivní, hrubé a nezdvořilé projevy chování žáků, zaměstnanců školy i rodičů, ale podporujeme respektující vztahy a pomoc ve třídách i mezi třídami.
- Organizujeme a podporujeme školní akce, při kterých vzájemně spolupracují nižší a vyšší ročníky, případně jiné waldorfské školy.

## **KOMPETENCE PRACOVNÍ**

**vést žáky tak, aby získali pracovní návyky a poznávali a rozvíjeli své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovali získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci**

Výchovné strategie:

- Od prvního ročníku zařazujeme do vyučování pracovní činnosti, ve vyšších ročnících se přidávají dílny a řemeslné epochy.
- Při všech činnostech jsou žáci vedeni k plánování a dokončování svých prací a respektování práce druhých.
- Vedeme je k objektivnímu sebehodnocení a posouzení vlastních schopností s reálnými možnostmi při profesní orientaci.
- Doplnujeme výuku praktickými exkurzemi do řemeslných dílen, výrobních podniků i středních škol.

## **KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ**

**rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat sebe i druhé**

Výchovné strategie:

- Podporujeme integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do třídních kolektivů. Vedeme děti k vnímání a respektování faktu, že jednotlivci mají různé schopnosti, dovednosti i nadání, že být rozdílní, je v pořádku.
- Učíme žáky starat se o své zdraví a vnímat morální a duchovní hodnoty pomocí příkladů životních příběhů osobností.
- Netolerujeme projevy rasismu, xenofobie a nacionalismu. Vedeme děti k vnímání a oceňování odlišností.
- Podporujeme nesobecké chování, ochotu vytvořit něco pro druhé a schopnost rozdělit se.
- Učíme je zároveň k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi žáky.
- Práci ve skupinách a při projektech učíme žáky kooperaci a týmovou spolupráci.

## **KOMPETENCE OBČANSKÉ**

**připravovat žáky jako svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňující svá práva a plnící své povinnosti, zároveň respektující práva druhých, jako osobnosti zodpovědné za svůj život, své zdraví a za své životní prostředí, jako ohleduplné bytosti, schopné a ochotné účinně pomoci v různých situacích**

Výchovné strategie:

- Ve třídních kolektivech žáci společně stanovují pravidla chování.
- Respektujeme osobnost žáka, budujeme přátelskou a otevřenou atmosféru ve třídě i škole, učíme objektivovat své schopnosti a radovat se z nich.

- Využíváme pomoci a zkušeností odborníků – speciálních pedagogů, výchovných poradců apod.
- Při kázeňských problémech žáků se vždy snažíme zjistit jejich motiv – příčinu.
- Klademe důraz na environmentální výchovu, např. žáky vedeme k třídění odpadů, šetření vodními zdroji apod.
- Důsledně dbáme na dodržování pravidel chování ve škole, stanovených ve vnitřních směrnících školy.

## KOMPETENCE DIGITÁLNÍ

- Úměrně věku žáků průběžně seznamujeme se správným chováním v digitálním prostředí.
- Přinášíme žákům i rodičům už při vstupu do školy informace o postoji školy k zavádění digitálních technologií v životě žáka.
- Tvoříme pravidla třídy pro používání digitálních technologií (telefony, chytré hodinky) a spolupracujeme s rodiči na jejich dodržování.
- Nebezpečí digitálního světa jsou zahrnuta v minimálním preventivním programu školy a řešíme je komplexně společně s dalšími hrozbami.
- Umožňujeme žákům v rámci vícedenních školních akcí prožít digitální detox (očistu) s vysvětlením pozitivního účinku na jejich tělesné a duševní zdraví.
- Přinášíme a sdílíme s žáky informace o fungování a financování sociálních sítí a o bezpečném pohybu na sociálních sítích.

## 5. ZABEZPEČENÍ VÝUKY ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI

Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami je žák, který k naplnění svých vzdělávacích možností potřebuje poskytnutí podpory. Individuální potřeby vznikají na základě zdravotních důvodů, vad řeči, specifické poruchy učení, chování, pozornosti, odlišných kulturních nebo životních podmínek, odlišného mateřského jazyka nebo přidružených vzdělávacích potřeb nadaných a mimořádně nadaných žáků.

Pokud je žák v léčebném procesu, respektuje učitel specifika této situace. Jedná se zejména o přizpůsobení zdravotním potřebám žáka – čas a prostor pro mimořádné přestávky a jejich účelné vyplnění, možnost dostatečného přístupu k nápojům či potravinám podle individuálních potřeb žáka. V některých případech je důležitá i možnost využít soukromí a vzdálit se z prostoru školní třídy. Podmínkou je, aby rodiče dodrželi povinnost plně informovat školu o zdravotních problémech žáka a způsobech jejich řešení. Součástí této informace je odborné vyjádření lékaře o rizicích a prevenci zdravotních obtíží žáka.

Třídní učitelé věnují pozornost vývojovým i specifickým potřebám jednotlivých žáků. Výuku diferencují dle složení třídy a individualizují dle potřeb jednotlivých žáků. Učitelé, kteří se na výuce podílejí, úzce spolupracují, konzultují. Ve společných týdenních konferencích je prostor popisovat, hodnotit a řešit potřeby vybraných žáků a třídních kolektivů. Součástí programu konference jsou také pravidelná setkávání a společná práce třídních týmů (třídní učitel, asistent pedagoga, odborný učitel, vychovatelka, výchovný poradce).

Pokud se u některého žáka objeví výukové nebo výchovné potíže a nedaří se dosáhnout pozitivní změny, připravuje třídní učitel ve spolupráci s výchovným poradcem Plán pedagogické podpory (PLPP), ve kterém jsou popsány úpravy metod a forem vzdělání, spolupráce jednotlivých vyučujících, případně organizace výuky i volného času, který žák tráví ve škole. Plán je určen pro žáky s obtížemi, kde je vhodné, aby škola sledovala, jak se daří pedagogickými postupy upravit průběh vzdělávání žáka. Slouží jako prevence proti zhoršování školní úspěšnosti žáka. PLPP je minimálně 2x do roka vyhodnocován TU a VP (za spolupráce dalších vyučujících).

## TVORBA IVP

Je-li Plán pedagogické podpory vyhodnocen jako nedostačující, doporučí třídní učitel rodičům návštěvu ŠPZ (PPP, SPC).

Pokud ŠPZ doporučí jako podpůrné opatření individuální vzdělávací plán (IVP) a rodiče o vzdělávání dle IVP požádají, vypracuje jej výchovný poradce a třídní učitel ve spolupráci s odbornými učiteli. Práce na sestavě IVP jsou zahájeny okamžitě po obdržení doporučení školského poradenského zařízení. IVP má písemnou podobu, ve které jsou konkretizována podpůrná opatření, která vychází z doporučení ŠPZ a která se odlišují od standardní míry podpory, jež je ve waldorfském modelu vzdělávání poskytována. Třídní učitel stanoví termín přípravy IVP a organizuje společné schůzky s rodiči, pedagogy, vedením školy i žákem samotným. Pokud to z doporučení ŠPZ vyplývá, stanovuje IVP i konkrétní minimální výstupy žáka s IVP. Minimální výstupy těchto žáků se řídí příslušným ustanovením RVP.

U dětí, které jsou vzdělávány dle IVP je zásadní intenzivní spolupráce pedagogů a zákonných zástupců žáka. V otázce domácí přípravy je důležitá diferenciací rozsahu, obsahu i způsobu zpracování úkolů. IVP je vyhodnocován minimálně 1x za pololetí TU a VP (za spolupráce ostatních zúčastněných pedagogů). Standardně je IVP vypracován na jeden školní rok, ale může být zpracován i pro kratší období. Dle potřeby může být IVP doplňován a upravován v průběhu školního roku.

## **ŠKOLNÍ PORADENSKÉ PRACOVISTĚ**

Žáci waldorfských tříd mohou využít pomoci týmu odborných pracovníků ŠPP ZŠ, Praha 3, Cimburkova 18/600.

## **6. ZABEZPEČENÍ VÝUKY ŽÁKŮ MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH**

Mimořádně nadaní žáci jsou integrováni v běžných třídách a je jim věnována zvláštní individuální péče. Ve výuce je žák podněcován k intenzivnějšímu rozvíjení všech aktivit, pro něž má nadání či talent. Učitel jej motivuje k rozšiřování vědomostí a dovedností do větší hloubky, snaží se, aby pracoval více samostatně a cílevědomě. Na žáka jsou kladeny vyšší nároky odpovídající jeho dovednostem a schopnostem, je zapojován vhodným způsobem do výuky (např. plnění náročnějších částí úkolů, pověření vedením skupiny, samostatné bádání, zkoumání apod.). Nadaní žáci jsou dle vlastního zájmu podporováni i v mimoškolních aktivitách a jsou zapojováni do reprezentace školy (soutěže, představení, prezentace, aj.).

Na doporučení ŠPP může být mimořádně nadaným žákům sestaven individuální vzdělávací plán ve spolupráci s rodiči a dalšími pedagogy.

Nadaní žáci jsou podporováni i v mimoškolních aktivitách a jsou zapojováni do reprezentace školy (soutěže, představení, prezentace, aj.).

**7. TABULKA TÝDENNÍ HODINOVÉ DOTACE PRO PRVNÍ STUPEŇ**

| Předměty                                | Vzdělávací oblasti          |            |            |             |                 |                  |               |                 |              |                  | Disp.<br>hod | Dotace pro předmět | Ročník |     |    |    |    | Časová dotace celkem |
|-----------------------------------------|-----------------------------|------------|------------|-------------|-----------------|------------------|---------------|-----------------|--------------|------------------|--------------|--------------------|--------|-----|----|----|----|----------------------|
|                                         | Jazyk a jazyková komunikace |            | Matematika | Informatika | Čl. a jeho svět | Čl. a společnost | Čl. a příroda | Umění a kultura | Čl. a zdraví | Čl. a svět práce | volná        |                    | 1.     | 2.  | 3. | 4. | 5. |                      |
|                                         | Český jazyk a literatura    | Cizí jazyk |            |             |                 |                  |               |                 |              |                  |              |                    |        |     |    |    |    |                      |
| Český jazyk a literatura                | 31                          |            |            | 0,5         | 0,5             |                  |               |                 |              |                  |              | 32                 | 4      | 5   | 8  | 8  | 7  | 32                   |
| Anglický jazyk                          |                             | 9          |            |             |                 |                  |               | 1               |              |                  | 1            | 11                 | 1      | 1   | 3  | 3  | 3  | 11                   |
| Německý jazyk                           |                             |            |            |             |                 |                  |               | 1               |              |                  | 7            | 8                  | 1      | 1   | 2  | 2  | 2  | 8                    |
| Kreslení forem                          | 2                           |            | 1          |             |                 |                  |               |                 |              |                  | 6            | 9                  | 3      | 3   | 1  | 1  | 1  | 9                    |
| Matematika                              |                             |            | 19         | 0,5         | 0,5             |                  |               |                 |              |                  |              | 20                 | 5,5    | 5,5 | 3  | 3  | 3  | 20                   |
| Člověk a svět                           |                             |            |            |             | 10              |                  |               |                 |              |                  | 2            | 12                 | 0,5    | 0,5 | 4  | 3  | 4  | 12                   |
| Hudební výchova                         |                             |            |            |             |                 |                  |               | 5               |              |                  |              | 5                  | 1      | 1   | 1  | 1  | 1  | 5                    |
| Výtvarná výchova                        |                             |            |            |             |                 |                  |               | 5               |              |                  |              | 5                  | 1      | 1   | 1  | 1  | 1  | 5                    |
| Tělesná výchova                         |                             |            |            |             |                 |                  |               |                 | 5            |                  |              | 5                  | 1      | 1   | 1  | 1  | 1  | 5                    |
| Eurytmie                                |                             |            |            |             |                 |                  |               |                 | 5            |                  |              | 5                  | 1      | 1   | 1  | 1  | 1  | 5                    |
| Pracovní vyučování                      |                             |            |            |             |                 |                  |               |                 |              | 5                |              | 5                  | 1      | 1   | 1  | 1  | 1  | 5                    |
| Informatika                             |                             |            |            | 1           |                 |                  |               |                 |              |                  |              | 1                  |        |     |    |    | 1  | 1                    |
| Min. čas. dotace pro oblasti (RVP)      | 33                          | 9          | 20         | 2           | 11              | 0                | 0             | 12              | 10           | 5                | 16           | 118                |        |     |    |    |    |                      |
| Celková povinná čas. Dotace             |                             |            |            |             |                 |                  |               |                 |              |                  |              |                    | 20     | 21  | 25 | 26 | 26 | 118                  |
| Minimální čas. dotace v ročnících       |                             |            |            |             |                 |                  |               |                 |              |                  |              |                    | 18     | 18  | 22 | 22 | 22 |                      |
| Maximální čas. dotace v ročnících       |                             |            |            |             |                 |                  |               |                 |              |                  |              |                    | 22     | 22  | 26 | 26 | 26 |                      |
| Celkový počet hodin epochových předmětů |                             |            |            |             |                 |                  |               |                 |              |                  |              |                    | 13     | 14  | 16 | 15 | 15 |                      |
| Počet cvičných hodin                    |                             |            |            |             |                 |                  |               |                 |              |                  |              |                    | 0      | 1   | 3  | 2  | 2  |                      |

### **POZNÁMKY K UČEBNÍMU PLÁNU PRO PRVNÍ STUPEŇ**

- 1) Český jazyk a literatura, stejně tak matematika na prvním stupni čerpá jednu hodinu týdně z oblasti Člověk a jeho svět, neboť předmět Člověk a jeho svět je v prvním a druhém ročníku součástí epoch českého jazyka a literatury a matematiky.
- 2) Anglický a německý jazyk čerpají jednu hodinu týdně na prvním stupni z oblasti Umění a kultura, neboť jsou především v prvním a druhém ročníku vyučovány formou písni, tanců a dramatizace. V prvním a druhém ročníku proto předměty obsahují také očekávané výstupy z oblasti Umění a kultura.
- 3) Kreslení forem čerpá na prvním stupni kromě disponibilních hodin také hodinovou dotaci z oblastí Český jazyk a literatura (2 hod.) a Matematika (1 hod.), jejichž očekávané výstupy také obsahuje.
- 4) Informatika čerpá jednu hodinovou dotaci z oblasti Člověk a jeho svět, v němž jsou učivo a výstupy z Informatiky obsaženy.

**8. TABULKA TÝDENNÍ HODINOVÉ DOTACE PRO DRUHÝ STUPEŇ**

| Předměty                                | Zkratka<br>předmětu | Vzdělávací oblasti |    |    |    |     |            |                  |               |                 |              |             |              | Dotace pro<br>předmět | Ročník |     |     |     | Časová dotace<br>celkem |
|-----------------------------------------|---------------------|--------------------|----|----|----|-----|------------|------------------|---------------|-----------------|--------------|-------------|--------------|-----------------------|--------|-----|-----|-----|-------------------------|
|                                         |                     | Jazyk              |    |    | M  | INF | Čl. a svět | Čl. a společnost | Čl. a příroda | Umění a kultura | Čl. a zdraví | Čl. a práce | Disp. hodiny |                       | 6.     | 7.  | 8.  | 9.  |                         |
|                                         |                     | ČJ                 | AJ | NJ |    |     |            |                  |               |                 |              |             |              |                       |        |     |     |     |                         |
| Český jazyk a literatura                | ČJ                  | 15                 |    |    |    |     |            |                  |               |                 |              |             | 1,5          | 16,5                  | 4      | 4   | 4   | 4,5 | 16,5                    |
| Anglický jazyk                          | AJ                  |                    | 12 |    |    |     |            |                  |               |                 |              |             |              | 12                    | 3      | 3   | 3   | 3   | 12                      |
| Německý jazyk                           | NJ                  |                    |    | 6  |    |     |            |                  |               |                 |              |             | 2            | 8                     | 2      | 2   | 2   | 2   | 8                       |
| Kreslení forem                          | KF                  |                    |    |    |    |     |            |                  |               | 1               |              |             |              | 1                     | 1      |     |     |     | 1                       |
| Matematika                              | M                   |                    |    |    | 15 | 1   |            |                  |               |                 |              |             | 1            | 17                    | 4      | 4   | 4,5 | 4,5 | 17                      |
| Informatika                             | INF                 |                    |    |    |    | 2   |            |                  |               |                 |              |             |              | 2                     |        |     | 1   | 1   | 2                       |
| Dějepis                                 | D                   |                    |    |    |    |     |            | 7                |               |                 |              |             | 1            | 8                     | 2      | 2   | 2   | 2   | 8                       |
| Fyzika                                  | F                   |                    |    |    |    |     |            |                  |               | 5               |              |             | 1            | 6                     | 2      | 1,5 | 1,5 | 1   | 6                       |
| Chemie                                  | CH                  |                    |    |    |    |     |            |                  |               | 4,5             |              |             |              | 4,5                   |        | 1,5 | 1,5 | 1,5 | 4,5                     |
| Přírodopis                              | PŘ                  |                    |    |    |    |     |            |                  |               | 6,5             |              | 2           | 1            | 9,5                   | 3      | 2   | 2,5 | 2   | 9,5                     |
| Zeměpis                                 | Z                   |                    |    |    |    | 1   |            | 3                | 4             |                 |              |             |              | 8                     | 2      | 2   | 2   | 2   | 8                       |
| Hudební výchova                         | HV                  |                    |    |    |    |     |            |                  |               | 4               |              |             | 3            | 7                     | 2      | 2   | 2   | 1   | 7                       |
| Výtvarná výchova                        | VV                  |                    |    |    |    |     |            |                  |               | 4               |              |             | 1            | 5                     | 1      | 1   | 2   | 1   | 5                       |
| Dějiny umění                            | DU                  |                    |    |    |    |     |            |                  |               |                 |              |             | 1,5          | 1,5                   |        |     |     | 1,5 | 1,5                     |
| Dramatická výchova                      | DV                  |                    |    |    |    |     |            |                  |               |                 |              |             | 1            | 1                     |        |     | 1   |     | 1                       |
| Tělesná výchova                         | TV                  |                    |    |    |    |     |            |                  |               |                 |              | 4           |              | 4                     | 1      | 1   | 1   | 1   | 4                       |
| Eurytmie                                | EU                  |                    |    |    |    |     |            |                  |               |                 |              | 4           |              | 4                     | 1      | 1   | 1   | 1   | 4                       |
| Pracovní vyučování                      | PV                  |                    |    |    |    |     |            |                  |               |                 |              |             | 2            | 3                     | 1      | 1   |     | 1   | 3                       |
| Dřevořezba / Keramika / Košíkářství     | DŘ                  |                    |    |    |    |     |            |                  |               |                 |              |             | 1            | 4                     | 1      | 1   | 1   | 1   | 4                       |
| Min. čas. dotace pro oblasti (RVP)      |                     | 15                 | 12 | 6  | 15 | 4   | 0          | 10               | 20            | 9               | 10           | 3           | 18           | 122                   |        |     |     |     |                         |
| Celková povinná čas. dotace             |                     |                    |    |    |    |     |            |                  |               |                 |              |             |              |                       | 30     | 29  | 32  | 31  | 122                     |
| Minimální čas. dotace v ročnících       |                     |                    |    |    |    |     |            |                  |               |                 |              |             |              |                       | 28     | 28  | 30  | 30  |                         |
| Maximální čas. dotace v ročnících       |                     |                    |    |    |    |     |            |                  |               |                 |              |             |              |                       | 30     | 30  | 32  | 32  |                         |
| Celkový počet hodin epochových předmětů |                     |                    |    |    |    |     |            |                  |               |                 |              |             |              |                       | 17     | 17  | 18  | 19  |                         |
| Počet cvičných hodin                    |                     |                    |    |    |    |     |            |                  |               |                 |              |             |              |                       | 4      | 4   | 5   | 6   |                         |